

Тимофій Гаврилів

Гарні дівчата

Оповідання

Тимофій Гаврилів

Гарні дівчата

ЛЬВІВ

УДК 82-32
Г-12

Тимофій Гаврилів
ГАРНІ ДІВЧАТА
Оповідання

«Гарні дівчата» — авторська гра в класики. У несподіваних візерунках оповіді постають етичні питання людських стосунків, розкривається складний психологічний світ людини, з неприхованою відвертістю виявляється її індивідуальність.

Усі права застережені. Жодну частину цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати у будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це **ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко»**.

ISBN 978-617-7654-07-9

© Тимофій Гаврилів, текст, 2018
© Видавництво Анетти Антоненко, 2019

Зміст

7	Перед тим як висадилися інопланетяни
33	Муха
44	Гарні дівчата
61	Лола і Лала
76	Вона тебе більше не потребує, або Мистецтво вмирати
92	Кінцева станція
99	Григорів день
114	Пришелепкуватий Мишко
124	Він не грав у футбол
133	Ти собі не уявляєш цієї радості
145	Тисяча гульденів
157	Повернення

Перед тим як висадилися інопланетяни

Вона мешкала в сусідньому будинку. Наш будинок, потім подвір'я, потім її будинок, потім знову подвір'я, і так чотири рази. Будинки всі однакові, і подвір'я всі однакові, лише між третім і четвертим будинками подвір'я спадало вниз; ми ходили туди на лижі.

Я зовсім не пригадую її взимку. Віка асоціюється в мене з цвітінням перших дерев, відтак літо, а на початку осені вона одночасно зі шкільним дзвоником, який кликав до навчальних приміщень, кудись зникає. Ми всі кудись зникаємо.

Себе мені теж важко прилаштувати. Ось я блукаю спорожнілим подвір'ям, наче пустелею. Ніби я на якомусь Марсі. Нічого не можу второпати. Химерне почуття вповнює мене. Час осипається бурштиновими згустками з каштанів. Я набиваю ним кишені, а вдома берусь майструвати фігурки. Час постає в подобі жирафи, що тягнеться по зелений листок, наче знає, що той скоро зів'яне, їжака з настромленими на голки плодами, довгої гусені з багатьма короткими ніжками і роздвоєним хвостом. Я виставляю їх на підвіконня, а навколо розкладаю решту каштанів, милуючись візерунками.

Час подібний до чеських меблів: такий самий блискучий, наче лакований, темно-коричневий, з вигадливими дугами під лаком. Лише шафи, на відміну від часу, не втрачають блиску. Одна стояла в моїй з братом кімна-

ті, друга — у вітальні. Наша була заповнена братовими книжками, а на відкритій верхній полиці — вітрильник, подарунок мені зі школи на уродини. Він плив на матових хвилях, вплавлений у скло. Невидимий вітер напинав вітрило.

Чеські меблі будуть у всіх книжках, які я написав і напишу і в яких дія розгортатиметься в тому часі і просторі. Коли час тьмяніє і всихається, мати нишком, як мене немає вдома, прибирає його.

Я не вірю, що всі могли щезнути. Раптом мені стає лячно. Забігаю в під'їзд і дзвоню в Павлові двері. Ніхто не відгукується. Чую по той бік шарудіння, і чиесь око припадає до вічка.

— Це я, — кажу, чомусь спершу пошепки, а потім голосніше.

Тиша.

Я ще трохи чекаю, а тоді стрімголов вилітаю надвір, перестрибуючи через сходишки. У під'їзді ще самотніше, ніж зовні. І сутінно.

Задираю голову, Павло стоїть на балконі другого поверху і нетерпляче дивиться на мене.

Він запитує:

— Ну?

— Чому не відчинив?

— Чого тобі?

— Виходь.

— Ти що, мені треба вчитися.

— Мені теж.

— Ти знаєш, скільки всього задали!

Павло трохи занудний. Варто йому забути про навчання, як він робиться нормальним пацаном. Річ, однак, у тім, що про навчання він не забуває — хіба влітку і то не на цілий день. Павло відмінник. Учителька напророкувала йому кар'єру професора. Згодом він справді став

ним і викладав математику в педагогічному інституті. Це вже пізніше наш педінститут підвищили, надавши йому статусу університету. Так президент, збираючись на другу каденцію, підкупував місцеву еліту; не тільки в нашому місті.

Я не знаю, як Павло може йти з портфелем, зосереджений і незворушний, не помічаючи ні гойдалки, ні футбольного поля, ні лижної гірки, ніби він жодного разу не гойдався, не ганяв з нами м'яча, не з'їздив на лижах. Мабуть, тому, що ні гойдалки, ні футбольного поля, ні лижної гірки давно вже немає, як і немає каштанових фігурок на підвіконні. Він обмежується сухим і суворим «Добридень!», тоді як мені прагнеться почути «Привіт!» або «Здоров!». Мені хочеться розтермосити його, наче від того з нього спадуть лихі чари. Я уявляю, як розсипається оболонка, в яку ув'язано того попереднього, справжнього Павла. «Одного дня на нашій планеті висадилися космічні істоти. Вони взяли нас у полон, помістивши у великі оболонки, які набрали наших форм і вигляду. Вони підмінили нас, проте нами вони не були». Переконливішого пояснення в мене немає.

— Ти знаєш, скільки всього задали! — Павла обурювала не кількість домашніх завдань, а легковажність, з якою я насмілювався потурбувати його.

Я видавався сам собі, ніби вештаюся без жодного заняття.

— Та ну тебе, — махав я розчаровано.

Більше нічого не сказавши, Павло зникав у помешканні.

Ще трохи побродивши, я вертаюся додому. Вчитися не хочеться. Беру книжку і пробую читати, проте читання також не йде. Я відкладаю її набік і мрію. А тоді неохоче беруся за домашні завдання. Що там у нас сьогодні? Сьогодні щойно вівторок — це жахливо; до неділі ще чотири дні. Я загинаю пальці, сам собі не вірячи. Географія, твір,

хімія і, звісно, алгебра. Твір я відкладаю на потім, хапаю алгебру і чимдуж біжу з нею до Павла.

Я знову під його дверима: як таке можливе — двері його помешкання такі самі, як мої, а алгебру він знає краще за мене?.. Натискаю дзвінок; цього разу я дзвоню наполегливіше і довше.

Павло не відчиняє. Я вилітаю надвір. Він уже стоїть на балконі і чекає на мене.

— Нащо ти дзвониш, як на пожежу?

— А чому ти не відчиняєш?

— А з якого дива я повинен відчиняти? — буркає Павло.

Павло нагадує пугача на дереві, який ще добре не вбився в пір'я. Крізь невдоволення в його голосі потріскують електричним розрядом глузливі нотки — либонь, через те, що я його вдруجه потурбував.

— Ти ж знаєш, що це я.

— Знаю.

— То чого ти?

— Я зайнятий.

— Допоможи.

— Алгебра?

Я ствердно киваю.

— Давай.

— Відчини.

— Сюди давай.

— Закинути?

— Ти що! — Павлові осоружна сама думка про розплатаний долі підручник.

Це щось нове. Раніше Павло брав завдання крізь шпарку, інколи ж, як був у поблажливішому гуморі, скидав з дверей ланцюжок і запрошував мене до своєї кімнати. До підручників він ставиться так, наче вони живі — як люди, як звірі, як дерева, з яких їх зроблено.

Отже, він справді дуже зайнятий. Павло готується до олімпіади. До неї ще кілька місяців, а він уже сидить над хитромудрими ребусами. Вчитель дістав йому збірник завдань. Вчитель — його тренер. Торік Павло посів друге місце на обласній першості. Хлопець він не хвалькуватий, але деякі новини поширюються в нас блискавично. Для мене це був би захмарний результат. Павло невдоволений.

— Прив'яжи на шнурок, — каже Павло.

— Чи ти вже геть здурів?

— Вільному воля.

— Гаразд, стривай. Мушу знайти.

— Я маю, — Павло великодушно спускає з балкона мотузку.

Так відбувається щовівторка: у вівторок чомусь особливо складні завдання. Я не знаю, чим цей день завинив порівняно з іншими. Дорослі, зокрема, й мої батьки, кажуть, що найважчий день — понеділок. Для мене понеділок неприємний, бо мушу йти до школи, проте він легкий, в ньому найменше уроків, і це схоже на заманювання в пастку.

Мотузка повзе донизу, просто на мене, наче змія — слизкотіла, з бездушно-несхибними очицями. Від такої картини мурашки шкребуть під шкірою. Я берусь за край мотузки й одразу відсмикую пальці, як обпечений.

— Що таке? — нетерпеливиться Павло.

— А таке, — буркаю.

Краще нічого не пояснювати. На мої фантазії в нього тим паче немає часу — ще розсердиться.

Прив'язую до мотузки мою алгебру. Це така сама мотузка, що їх густо напнуто через балкон під стелею, наче струни гігантського музичного інструмента. Я уявляю собі, як літніми вечорами, коли сонце ховається за сусіднім будинком, на балкон виходять Павлові батько і мати й сам Павло і усі втрьох грають на струнах яку-небудь заплутано-приголомшливу математичну мелодію.

У Павла постійно сушать білизну, ніби їх у сім'ї щонайменше десяток, а не батько, мати і син-вундеркінд. Зараз теж. Павло визирає з-за простирадл, наче п'ятнадцятирічний капітан з-за вітрил. Авжеж, наш будинок — корабель, тільки куди він пливе, цього ніхто не знає.

— Тягни, — командує, й Павло непоквапом підіймає книжку вгору. Робить це з якоюсь статечністю, майже урочисто. В чувака пієтет перед шкільними підручниками. Він мріє колись і сам написати такий. Згодом на обкладинках справді красуватиметься його прізвище, до того ж не на шкільних підручниках, а на посібниках для студентів.

Павло зникає з книжкою у кімнаті. Його довго немає. Я чекаю, коли він вийде і скаже: «Гаразд, заходь», однак цього разу він не каже нічого. Виходить на балкон і спускає підручник з виконаними завданнями — тим самим способом, яким я йому подавав. Мені залишається переписати їх із вкладеного всередину аркуша до шкільного зошита.

— Дякую. Ти справжній друг, — кричу в пориві невідробної вдячності. Павло поблажливо, ледь зазнайкувато всміхається. Це його право.

Нарешті я беруся за твір. Батьки переступають поріг — спершу приходять тато, потім мама. Мати приносить хліб, тому вона пахне мені прекрасним пшеничним буханцем, ще гарячим. Так пахне кожен спогад про неї.

Мати застерігає, щоб я їв повільно, бо хліб ще гарячий, проте заки вони з батьком приходять на кухню, пів буханця уже немає. «Ти дістанеш скрут кишок», — хвилюється мати.

Схоже, я поглинав не хліб, а ту неповторну духмяність, яку він поширював. Якщо хтось і заслуговує на пам'ятник, то ті, котрі його випікали. Наче я вже тоді знав, що, коли виросту, хліб, який продаватимуть у крамницях, мало чим відрізнятиметься на смак від серветки. Його буде багато, він буде різний — з висівками, соняшниковим

насінням, чорносливом і навіть морквою, по нього не стоятимуть черги, проте він більше ніколи не пахнутиме. Навіть гарячий.

Узимку ми раптом вигулькували із хатніх кубел, що-правда, лише частина нас літніх. Убрані в зимовий одяг, ми потребували часу, щоб звикнути до власного нового вигляду й один до одного. Я впізнавав моїх друзів по шапках і шубах, які були, втім, не зовсім надійними прикметами: ми росли й одяг, що відмовлявся рости разом з нами, змінювався. Так я змінив шубу на куртку мого брата, яку батьки відклали для мене, коли я був ще надто малий, щоб її носити. Куртка сиділа зручніше, але після літа й осені я почувався в ній, як у лицарському обладунку з краєзнавчого музею.

На той час уже відкрили картинну галерею, куди шедеври збирали всім гуртом, — до того ж інших музеїв, крім хіба краєзнавчого, в нас не було. Мало не в кожній родині хтось малював, лише в нашій не знайшлося жоднісінького видатного художника — далебі, жодного. Дідо мого однокласника опинився між незаперечних фаворитів, а я страждав, що нашої родини не було представлено — хоч я обнишпорив кожен закуток, включно зі стрихом у сільській оселі моєї бабці, нічого вартого експонування не надібав, а мою власну базгранину, хоч як я старався надати їй подоби картини, батьки нести в художній музей відмовилися.

З какофонії впізнаваних прізвищ одне вибивалося екзотичним звучанням — згадка про міжнародне бієнале, що відбулося в місті. Воно уявилося тим, що в ньому взяв участь японський художник. Він походив із міста Кобе, що на найбільшому острові Японії — Гонсю.

Тиждень, який тривала виставка, японця носили на руках — газети тільки й писали, що про нього. В нього брали інтерв'ю, висловлювали йому своє захоплення,

його нагородили пам'ятною медаллю. Полотно, з яким приїхав, далеосхідний гість подарував галереї, але більше, хоч як його запрошували, не приїздив, а без чужоземного учасника міжнародне бієнале втрачало сенс. І хоча він був єдиним чужинцем, у буклетах так і збереглося про «міжнародне бієнале за участі митців з різних країн». Завершилося тим, що японця оголосили почесним громадянином нашого міста. Невідомо, чи він коли-небудь довідався про це, а якщо так, то які відчуття викликала в ньому звістка — ейфорійні чи не дуже. Хай там як, у нас досі про нього висловлюються: «Наш японець».

Не дивно, що картинна галерея процвітала — їй ніколи не бракувало відвідувачів: немає переконливішої концепції, ніж колективне марнославство. На вихідні туди вирушали цілими родинами — мені досі перед очима стоїть черга, що тяглась через майдан і вулицю, розірвана проїжджою частиною; вже через це вулицю варто було перетворити на пішохідну зону. В будні в галерею водили з виховною метою шкільні класи, щоб учні відкривали для себе велич рідного міста через знайомі прізвища, часто-густо — власні.

Проте нас, підлітків, більше цікавив краєзнавчий музей з опудалами птахів, муляжем первісної людини, підозріло подібної до мавпи, і, власне, лицарським обладунком. На відміну від галереї, ми навідувалися туди не лише в межах виховних програм. Баба Дебора застерігала нас, щоб ми не ходили туди, бо видавати мавпу за людину — гріх: адже людина створена за подобою Бога.

Вона лякала нас різними нещастями, однак більшого лиха, ніж те, що ми лазили по деревах її саду зі спритністю, яка тільки підтверджувала теорію, проти якої протестувала стара Дебора, статися не могло: Господь по деревах не лазить. Ми наділися до неї на черешні — на базарі таких смачних не продавали. Коли сьогодні я читаю, що

в Туреччині чи в якій-небудь іншій країні зі шкільних підручників вилучають теорію еволюції, я згадую бабу Дебору. Це її незаперечна перемога. Її дух тріумфально ширяє над світом, втягуючи нас у нове середньовіччя. Наука відкрила перед людством нечувані можливості, однак людина не стала від того щасливішою.

Обладунок стояв на майданчику між залами другого поверху, наче вартівник на чатах з опущеним заборолом, так що здавалося, буцім усередині панцера хтось заचाївся. Лицар не пасував до жодної експозиції — ні до птахів, ні до княжої доби, від якої віцїліло кілька неоковирних казанків. Моєю мрією було продефілювати в цьому обладунку на нашому подвір'ї. Коли завдяки комерціалізації з'явилась нагода здійснити цю мрію, я був уже дорослим. До речі, мріяв про таке не я один, але це вже інша історія. Тоді, коли кортіло, обладунок був завеликим на мене, а табличка застерігала: «До експоната не доторкатися»; тепер, коли його можна взяти увинайм, він замалий, та й більше не кортить. Чи то лицар, який носив його, був коротуном, чи то сьогоднішня людина значно вища на зріст.

Зате Павло ходив у тому самому пальті, давно закороткому, в якому виглядав так, наче зібрався на маскарад. Коли йому купили його, поли мели по снігу, проте Павло цим особливо не переймався. Сніг виманював його, хатнього сидуна, надвір. Я виходив і, недовірливо й допитливо роззирнувшись навколо, торував шлях крізь замет. Кучугури сягали по пояс. Я здивовано озирався на власні сліди, намотуючи кола і петлі, доки за цим заняттям мене заставали інші, і так, один по одному, нас назбирувався гуртик. Потрібен був час, щоб звикнути до того, що все навколо вкрите білим пухом. І що так буде до самої весни.

Я чую голос гітари, він опритомнює мене. Звуки доливають із сусіднього будинку — останнього, якого я ще не згадав. Він розташований по інший бік від нашого над

самою дорогою. Цією дорогою пішов з дому мій брат. Я бачу у вікно батька, який несе валізу, з якою приїхав колись до міста, де познайомився з моєю матір'ю, і брата зі спортивною сумкою. Брат ходив із нею, напівпорожньою, на тренування, так, наче наперед готувався піти геть. Вона була настільки просторою, що я без труднощів уміщався в ній, як у спальному мішку. Батько відпроваджує брата на вокзал, а ми з мамою стоїмо і спостерігаємо.

Я завжди мріяв навчитися гри на гітарі. Прагнув завоювати нею жіночі серця. Я жадав підкорити одне-єдине серце.

Якоїсь ночі ми прокинулися від гуркоту — вулицею повзли танки, вуличні ліхтарі освітлювали їхню брудно-зелену поверхню, вежі й гармати. Танки сунули і сунули, вони скидалися на роботів, жодної людини, тільки вони. Один за одним вони рухалися серединою порожньої оцій порі вулиці. Їх перекидали кудись під покривом ночі; ми не мали поняття, куди вони прямують. Дорога вела в аеропорт, дорога вела за місто, дорога вела в напрямку гір.

Батько з матір'ю тривожно вдивлялися в освітлену ліхтарями вуличну ніч. Я втиснувся між них і теж дивився. Танки нагадали батькові шістдесят восьмий, коли він дивом не опинився в Чехословаччині. Батька, який давно вже відбудув армію, несподівано викликали у військкомат. З місця дислокації їх доправили на аеродром, запакували у військовий літак, й аж коли машина здійнялася в повітря, їм повідомили курс. Літак уже був недалеко від кордону, як екіпажеві наказали повертатися.

Там, у літаку, батько поклав за першої ж нагоди дременути на Захід — він не вірив в інтернаціональний обов'язок. До будь-яких ідеологій він ставився з підозрою; ця ідеологічна нехіть перейшла мені, мабуть, від нього. Що дужче його ними пресували, то обізленішим і замкнутішим він ставав. Він був бездоганним солдатом

зі зразковими показниками в усіх нормативах. Шинель, у якій вернувся, демобілізувавшись, батько стелив, коли вкладався ремонтувати автомобіль. За цим заняттям він відпочивав — від роботи, від нас, від думок, що роїлись у його голові, від нездійснених задумів, від того, що тримало його в напрузі. Про військо, якому віддав три роки молодості, він розповідав мало і неохоче.

Не думаю, що батько зміг би втекти — радше за все, його застрелили б. З його боку це було божевільною авантюрою. Але навіть якби йому пощастило, то не народився б я, а матері з братом, який з'явився на світ кілька місяців по тому, як батька зректували, довелося б не з медом. Братові й без цього довелося не з медом.

Батька мій брат уперше побачив у свої два роки. Увесь попередній час вони комунікували один з одним через фотографії, як болгарська ясновидиця Ванга з пропалими безвісти, — батькові жодного разу не дали відпустки, навіть із нагоди народження його першого сина. Мати надсилала світлини немовля, а батько — себе в уніформі. В голові мого брата, крихітного, довірливого і недосвідченого, відклалося, що батько — це той, який існує лише на світлині. Він пережив шок, побачивши його не на фотопапері. Одного дня батько зійшов з фотографії, щоб узяти його на руки. Суворий чоловік уперше всміхнувся йому. Доти батько ніколи не усміхався — на світлинах він завжди пильний і зосереджений. У дійсності він, звісно, сміявся, проте не так часто. Було б дикунством вимагати цього від нього.

Якби я не народився, я нічого не знав би про нас і не міг би розповісти.

Гусениці вкарбувалися в асфальт, і ми, дітлахи, ще багато разів ходили роздивлятися залишені ними сліди.

Нас ніколи ні про що не питали — хтосьдесь усе вирішував, ставлячи перед фактом. Утім, життя триває всупереч

доктринам, по той бік від їхнього шалу й лукавства. Воно має свою логіку і визнає лише власний трагізм.

Усе, що маю, я неодмінно скажу. Годі сподіватися гладкої оповіді — я не шліфуватиму речень і не переставлятиму місцями абзаци. Я не бачу в цьому потреби, воно нічого не додасть — навпаки. Якщо вийде, відтвориться подих. Мов повів вітру. Це найкраще, що можна зробити. Цього досить.

Закинувши ранець, я прожогом вилітаю надвір. Наприкінці квітня починається перехід до канікул — поступово перестає хотітись їсти, і ціле літо прагнеться тільки пити. Я п'ю все поспіль — молоко з алюмінієвого баняка, в якому ми кип'ятимо його і зберігаємо, компоти, що залишилися після зими (їх належить допити, бо скоро будуть нові), солодку воду з вуличного автомата біля входу до гастроному, соки в самому гастрономі, сильно розведені водою, і просто воду, холодну протічну воду з кранів і вуличних колонок. Мати просить не пити з холодильника, проте мені ліньки гріти — я не маю часу. Коли п'ю молоко, я вдома сам; батьки на роботі. Ковтаю прямцем з баняка і ставлю назад у холодильник. Навіть не роззубаюся.

Вітер зриває цвіт із вишні, білі пелюстки летять в обличчя — лагідний весняний сніг. Я заплющую очі, а коли розплющую, бачу її. Віка стоїть у кінці доріжки, що веде від мого під'їзду до рогу її будинку; на ній жовта сукня в чорні горошки. Я ще не здогадуюся, що закохаюся по самі вуха і божеволітиму від цього неймовірного почуття. Деколи вона грає з подружкою в бадмінтон.

Я йду в гастроном і купую перше того сезону морозиво у вершковій глазурі, моє улюблене. Взимку морозивом не торгують, воно з'являється навесні, ближче до літа. Сівши на виступ вітрини, я їм його і проводжаю поглядом поодинокі автомобілі, що їдуть в обидва боки.

З блаженства мене виводить Мик.

- Ти що тут робиш?
- Сиджу. А ти, Мику, звідки взявся?
- Бабця послала.
- По пиріжки? — жартую.

Мик змірює мене недовірливим поглядом.

- По борошно.
- Зараз, серед білого дня?
- Так, — каже Мик без ентузіазму.
- І ти погодився? — дошпилююсь далі.

Мик ще дужче хнюпиться:

- А тобі що?
- Я так.
- Будуть вареники.

Мика збадьорюють власні слова, вони звучать обнадійливо, даючи йому оперття і віру в найближче майбутнє. Мик сам як вареник. Мик — скорочення від Микола. Його сестра теж називає його Миком, а поступово і його батьки почали його так кликати. І мої також. Вони прихильні до Мика — господарний хлопчина і ввічливий, завжди привітається. Для нас усіх він Мик, лише для своєї бабці — Микольцю.

— Он як! — кажу, щойно тепер помічаючи, як ласиться він на моє морозиво.

Мик як примагнічений.

- Чого так вилупився?
- Дай полізати.
- Дідька лисого!
- Дай.
- Купи собі.
- Не можу.
- А борошно можеш?

Бабця виділила Микові рівно стільки, скільки коштує борошно. Мик отримує кишенькові, які, однак, витрачає ще в школі на великій перерві. Мик їсть усе — влітку в

нього апетит не менший, ніж узимку. З цим він проблем не має. Як і зі своєю комплекцією, причому в футбол ганяє незгірше від Марадони. Я теж не належу до худих, хоча до Мика мені далеко.

— То що, даси?

— П'ять вареників, — ще не літо, та й від вареників я не відмовився б навіть у найгіршу спеку.

— Згода.

— Давай.

— Стривай.

Я об'їдаю глазур і віддаю Микові добру половину морозива. Мик перебив мені насолоду, проте я не серджусь на нього, понадто виторгував порцію вареників. Такий обмін мене цілком удовольняє, хоч я й від десятка не відмовився б. Вареники Микової бабці варті того; інколи Мик виносить їх нам просто так — коли вже йому несила на них дивитися. Щасливець! Моя мати вареники ліпить дуже рідко, і в них грубше тісто. Вони смачні наступного дня, якщо підсмажити їх на пательні. В найбільш підрум'янених місцях тісто розщеплюється, утворюючи повітряні кишеньки. В моєї матері не залишається часу на куховарення — всю її енергію поглинає робота. Тільки в неділю вона стає за кухонну плиту, а якщо вже серед тижня, то пізніми вечорами; засинаючи, я чую, як ценькають на кухні баняки. Мій батько в цей час прасує у вітальні білизну. Удвох вони гарують на наше з братом майбутнє.

Майбутнє було дуже далеко, тривалий час воно нічого не означало для мене, поки я не наштовхнувся на одну дату. Я прочитав про неї в інтерв'ю, опублікованому в нашій місцевій газеті. У ньому розповідалося, коли перші інопланетяни досягнуть Землі, а на підтвердження наводилися математичні розрахунки. Це мало статися п'ятнадцятого квітня тисяча дев'ятсот дев'яносто третього року — я назавжди запам'ятав це число. Ще б пак!

Інтерв'ю дав відомий астрофізик і уфолог, він розповідав про це так, наче про найбуденнішу річ. Для мене його міркування звучали неймовірно круто: отакої — за допомогою формули передбачити, що буде! Формулу я переписав про всяк випадок у шкільний зошит. Я навіть пробував застосувати її, щоб з'ясувати певні приземленіші речі, проте, звісно, без успіху.

Коли я розповів про це батькові, той іронічно зауважив: така новина з'явилася тому, що з продуктових крамниць зникло масло. Щоразу, як чогось бракувало, подібними небилицями відволікали увагу людей. Коли щезала кава, на радіо день у день розповідали про її шкідливість. Батько привозив її для матері з відрядження, відразу з десятків пляшанок. Банан я з'їв уперше, коли мені виповнилося двадцять чотири роки, зате коли я пішов до восьмого класу, фруктово-овочеві відділи продуктових крамниць завалили грейпфрутами. Їх постачали стиглими і без обробки консервантами. Ми їли їх цілу зиму, проте вони не могли замінити яблук — звичайних яблук із яблуні, що росла за хатою на подвір'ї в моєї бабці.

Батько любив щедро намащувати на хліб масло — так він завершував день. Коли батькові не було й дев'яти, він пішов із дому; в дорозі, далеко від рідної оселі, його застав голод тисяча дев'ятсот сорок сьомого року. Обидві дати, тисяча дев'ятсот сорок сьомий і тисяча дев'ятсот дев'яносто третій, для мене були однаково примарні.

Мати несхвально подивилася на батька:

— Навіщо ти?

— Я кажу так, як є.

— Він у нас романтик.

У нашій сім'ї я був романтиком, а батько — тим, хто завжди казав так, як є. Так, як є, він сказав і того разу, коли вернувся з лікарні, де в матері діагностували рак.

Я чую, що хочу їсти — Мик своєю появою нагнав мені апетит.

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.